

Naturvernforbundet
i Rana og omegn

Naturvernforbundet i Rana og Omegn
ved Frode Solbakken
Baklandsveien 152
8646 Korgen

Hemnes Kommune
8646 Korgen

Solbakken 10.01.2019

Angående «Høring-tilbakeføring av avløp fra Vestisen i Hemnes kommune»

Naturvernforbundet i Rana og Omegn legger til grunn opplysningene i Statkrafts melding om konsesjonsvurdering i dette høringssvaret.

Når det gjelder hensynet til friluftsliv og andre allmenne interesser, henviser vi til høringssvar fra Hemnes turistforening.

Angående naturverdiene i området må en samlet vurdering av direkte og indirekte konsekvenser av tiltaket legges til grunn. Dette er langt mer omfattende enn en avgrenset vurdering knyttet til det foreslåtte anleggsområdet ved Okstindbreen.

Derfor mener vi at tiltaket utløser konsesjonsplikt etter vannressursloven.

Tap av kraftproduksjon?

Statkraft oppgir et tap på 17Gwh som resultat av at deler av Mørkbekken har endret løp. Denne vurderingen framstår ikke som kvalitetssikret. Vannet blir nyttet i Røssåga-verkene og renner dermed ikke fritt ut i havet. Den gamle overføringstunnelen mellom Leirbotnet og Kjensvatnet mangler kapasitet etter utbygginga av Durmålsvatn. I tillegg har det gått skred inne i tunnelen. Dermed var det tidligere en situasjon med overløp ved høy vannføring i Mørkbekken hvor vann rant ut i Leirelva og til havs uten å ha vært innom et Statkraft-verk. Etter at deler av Mørkbekken har endret løp, har tunnelen kapasitet til å ta unna vannet. Med andre ord blir alt vannet utnyttet av Statkraft i nå-situasjonen, mens deler av ressursen tidligere ikke ble utnyttet i flomperioder.

En annen fordel er at det bygger seg opp mindre slam i tunnelsystemet som leder til Gresvatn/Kjensvatn (Kjensvatn kraftverk) noe som vil redusere behovet for vedlikehold/nye vannveier i framtida.

Slik vi ser det, bør det utredes nærmere om det er mulig å utnytte fallet mellom Bleikvatnet/Røsvatnet.

Konsekvenser for vannmiljøet

Leirelva er oppvekstområde for sjørret og laks. Etter reguleringa av elva hvor brorparten av brepåvirket vann ble overført til Kjensvatn, har livet i Leirelva tilpasset seg den nye situasjonen. Det er derfor ikke heldig med overløp av brevann i Leirelva. Kjensvatnet var før overføringa av deler av Leirelva ikke negativt påvirket av breslam. Kjensvatnet var tidligere kjent for rike fiskeressurser. Disse er redusert som følge av reguleringa og Leirelv-overføringa. En reduksjon av slammengden vil være en fordel for Gressvatn og Kjensvatnet, Slik sett har naturen selv foretatt biotopjusterende tiltak for Leirelva, Gressvatnet og Kjensvatnet,

I Røssåga-vassdraget er det en fordel at noe vann er tilbakeført fra Rana-verkene for raskere oppfylling av magasiner og for å sikre vann til anadrom strekning. Magasinet Røsvatnet er så stort at det ikke blir negativt påvirket av en relativt sett liten økning av brepåvirket vann.

Ulemper knyttet til nå-situasjonen er økt blakking av vannet i Grønnvatnet og Bleikvatnet. De siste tiåra har disse vannene opplevd mindre brepåvirkning enn tidligere fordi breene har trukket seg tilbake. I et historisk perspektiv har disse vannene vært sterkt brepåvirket. Noe også navnene på vannene forteller om. Slik vi ser det basert på opplysningene vi sitter på i dag, bør ikke argumentet om økt blakking av Grønnvatnet og Bleikvatnet tillegges stor vekt.

Uopprettelige skader i alpint landskap

Slik Statkraft beskriver det planlagte inngrepet med sprengning av ei 6 meter dyp grøft gjennom løsmasser, morene, berg og is, vil dette bli et stort sår i et alpint landskap. Vi kan ikke se av dokumentene i saken om tiltaket er varig eller midlertidig med tanke på nytteverdi. Hva vil skje når breen mest sannsynlig fortsetter tilbaketrekkingen? Vil den foreslåtte «grøfta» miste sin funksjon?

I alpine områder vil ikke kjøreskader, deponier mm «gro igjen». Sårene i landskapet vil bli stående i overskuelig framtid. Vi registrerer at Statkraft sier de vil foreta transport på snødekket mark og med helikopter. På bakgrunn av erfaringene fra utbyggingen av Durmålsvatnet, har vi svært liten tillit til Statkrafts gjennomføringsevne på dette feltet. Vi frykter kjørespor fra nærmeste veg, gjennom skog, kratt, myr og høgfjell helt fram til anleggsområdet. Dette er skader som for en stor del vil forbli uopprettelige, selv om NVE kommer med pålegg om utbedrende tiltak i ettertid.

For Naturvernforbundet i Rana og omegn:

Frode Solbakken